

DE PROFEET HAGGAI.

Het Boek der Profetieën van Haggai, den eersten Profeet, die na de Babylonische ballingschap onder Israël optrad, bevat diens redenen op bevel des Heeren, die het volk niet alleen moesten vertroosten en vermanen, maar ook moesten dienen om het aan te zetten en aan te moedigen tot het voortzetten van den tempelbouw.

Hij trad op in het tweede jaar van den Perzischen koning Darius Hystaspes, den koning, wiens harte door God, den Heere, geneigd werd, om het volk andermaal verlof te geven den tempel te herbouwen.

Wie hij was van afkomst en beroep is ons niet meegedeeld.

Het Boek laat zich verdelen in vier delen.

Het eerste deel (Hoofdst. 1) bevat de vermaning om den tempelbouw te hervatten.

Het tweede deel (Hoofdst. 2:4-9) behelst de heerlijke belofte omtrent den tweeden tempel.

Het derde deel (Hoofdst. 2:10-19) bevat een strafrede des Profeten tegen de opkomende werkheiligheid onder het volk.

Het vierde deel (Hoofdst. 2:20-23) behelst een belofte van heerlijkheid, omtrent den koninklijken Spruit, uit het huis van David.

HOOFDSTUK 1.

STRAFPREDIKING TEGEN DE NALATIGHEID IN HET BEVORDEREN VAN DEN TEMPELBOUW.

In het Boek van Haggai worden ons waarschijnlijk alleen de hoofdgedachten der redevoeringen meegedeeld, met welke de Profeet door vermaningen, bedreigingen en beloften tot vernieuwden bouw des tempels moest opwekken, en wanneer hem dat gelukt was, hun ook den tegenwoordigen ongelukkigen tijd moest verklaren, als ook de twijfelingen, die daarover konden ontstaan, oplossen, en op den toekomstigen tijd der heerlijkheid wijzen. Het Boek is in vier afdelingen of reden verdeeld. Den tijd van haar ontstaan geeft hij zelf nauwkeurig op. De eerste bestraft de traagheid van het volk, en vermaant om het bouwen weer aan te vatten (Hoofdst. 1); de drie laatste vertroostten het gewillig geworden volk, over het treurige heden, met de belofte der toekomstige heerlijkheid. (Hoofdst. 2.).

Hoofdst. 1:1-2 :1. Na opgaaf van den tijd, waarin zij zijn gehouden, als ook van de personen, tot welke zij gericht zijn, bestraft de Profeet in deze zijne eerste rede de onverschilligheid des volks omtrent het wederopbouwen des tempels, en wijst hij op de Goddelijke kastijding daarvoor, namelijk het misgewas in het land ten gevolge van het uitblijven van den regen. Daarop vermaant hij den stadhouder Zerubbabel, den hogepriester Jozua en het volk, dat zij getrouw den tempelbouw weer moeten opnemen (vs. 1-11). Hiermede verbindt hij dan een kort bericht daarover, welken uitslag zijne rede had gehad (vs. 12-15).

1. In het tweede jaar van den Perzischen koning Darius Hystaspes, uit de familie der Achaemenieden, van 521-486 v. Chr. (Ezra 1:4) in de zesde maand, op den eersten dag der maand, d. i. op het feest der nieuwe maan 1) van de Joodse maand Elul, of omstreeks het midden van Augustus van het jaar 520 v. Chr. geschiedde voor de eerste maal het woord des HEEREN door de ingeving van Zijnen Heiligen Geest, door den dienst van Haggai (= feestvierende) den Profeet. Waarschijnlijk was hij in Chaldea geboren en met Zerubbabel naar Jeruzalem teruggekeerd, doch van zijn persoon is overigens niets bekend (Ezra 5:1 1). Dit woord was gericht tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiël (1 Kron. 3:19), den vorst of stadhouder (Ezra 2:63) van Juda, en tot Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, en wel juist tot deze beide opperhoofden des volks, opdat zij de aanwijzingen Gods aan het gehele volk, aan zijne leidslieden zouden volvoeren, zeggende:

Haggai is de eerste Profeet, die na de ballingschap onder de uit Babel teruggekeerde gemeente van Juda optrad, om haar den wil en den heilsweg van haren God te verkondigen. Tussen hem en Zefanja lag de 70 jarige ballingschap en het werken van de grote Profeten Jeremia, Ezechiël en Daniël. Wat alle vorige Profeten en op zamenvattende, zeer ernstige wijze Jeremia, verkondigd hadden, dat de Heere ook Juda om zijne voortdurende afgoderij en tegenstand tegen Gods geboden onder de Heidenen zou verstoten, en daardoor laten onderdrukken, dat was tot vervulling gekomen. Gelijk de tien stammen reeds lang door de Assyriërs, zo waren nu ook de bewoners van Juda en Jeruzalem door de Chaldeënen onder Nebukadnezar in ballingschap gevoerd. De Heere had nu Zijn gehele volk van Zijn aangezicht onder de Heidenen verbannen, maar het toch niet geheel en voor altijd verworpen;

Hij had Zijn verbond wel gesuspendeerd, maar niet geheel opgeheven. Ook aan het in ballingschap smachtend volk had Hij niet alleen door den Profeet Ezechiël, na de oplossingen van het rijk en de verwoesting van Jeruzalem en den tempel, de oude voorzeggingen, dat Hij het volk, hetwelk tot kennis zijner zware zonden kwam, en met berouw tot Hem terugkeerde, weer in genade zou aannemen, uit de ballingschap verlossen, in zijn land terugleiden en tot grotere heerlijkheid verheffen wilde, vernieuwd, maar ook door Daniël de macht en het voortduren der wereldrijken en hun verwoesting door het Godsrijk uit den hemel laten verkondigen.

Nu waren de 70 jaren, gedurende welke het rijk van Juda woest liggen, en het 't volk Babel dienen moest (Jer. 25:11) voorbijgegaan. Het Babylonische wereldrijk was gevallen, en Cyrus, de stichter van de Perzische wereldmacht, had den Joden de toestemming om in hun vaderland terug te keren gegeven, en den wederopbouw van den tempel van Jehova te Jeruzalem bevolen.

Een feit komt ons in het beeld van den toenmaligen tijd voor, dat niet genoeg op den voorgrond kan worden gesteld-dat is de merkwaardige omkering, welke het volk Gods in de ballingschap heeft ondervonden, en wanneer wij het volk te Jeruzalem na zijne terugkering aanzien, is het ons als een ander vreemd volk, dat wij nauwelijks meer herkennen.

Juda was teruggekeerd met de anderen, die zich aan hem hadden aangesloten, de ballingschap met haar verschrikking was voorbij, en de vreselijke kastijding was niet te vergeefs geweest; het volk was genezen van zijnen afgodendienst. Dit volk, dat anders voor iedere afgoderij toegankelijk was, en zodra maar de feestelijkheden van enigen afgodendienst lokten, zich dadelijk daaraan overgaf, had in de ballingschap een afkeer opgevat van alle afgoden, en niet licht heeft enig volk zulk ene omkering ervaren, als Israël in zijne ballingschap. Zo was dan ook zijn eerste werk om het brandofferaltair te bouwen en den dagelijkschen offerdienst in te stellen, ook dadelijk het bouwen van den tempel zelven ter hand te nemen. Reeds was de grond gelegd en rustig bouwde men voort. Toen kwamen hinderpalen in den weg, bij welke weer de aard van het volk te voorschijn kwam. De Samaritanen, die gemengde hoop van heidenen en Israëlieten, wilden ook deelnemen aan het bouwen; maar zulk een afkeer hadden de nieuwe bewoners van Jeruzalem van alles, wat maar van verre aan heidendom herinnerde, dat zij zulk een verlangen rondweg afsloegen. Zij wilden liever een vijand in de naaste nabijheid hebben dan enen, al was het ook maar in 't minste heidensen vriend bezitten. Het gevolg was de vijandschap dier Samaritanen, en nu volgde van die zijde ene aanklacht bij den koning der Perzen, die met het oog op vroegeren, dikwijls herhaalden afval van Israël, het bouwen van den tempel verbood, en zo moest de gehele zaak stilstaan.

Men zou denken, dat een volk, hetwelk den afgodendienst zo verleerd had, zulk een verbod niet zo gewillig zou aannemen, of ten minste de eerste mogelijkheid om het te ontgaan, of op den achtergrond te schuiven, met vreugde zou aangrijpen. Maar van dat alles horen wij niets, en hier komt ons juist voor ogen, wat er van de omkering des volks geweest is. Het is waar, het volk had den dienst der afgoden verleerd, maar daarom had het toch den dienst van God nog niet geleerd. Zijne afgodendienst had alleen ene andere gedaante aangenomen. Een geest van eigen gerechtigheid had zich van het volk meester gemaakt, welke zich in de

ongebondendste zelfzucht en den laagsten eigenbaat hoe langer hoe meer ontwikkelde. Het volk wist, dat het wat buitengewoons was, dat het uitwendig met alle heidendom had gebroken, en nam steeds meer de gedaante aan, welke het volk der Joden in zijne ontaarding nog heden bezit. Zo vinden wij er dan ook geen spoor van, dat de Joden op Jeruzalems puinhopen na dat verbod van den koning der Perzen het zouden beproefd hebben, of niet het bouwen van den tempel en de herstelling van den godsdienst mogelijk was; integendeel werd alles zo gemakkelijk als mogelijk was, ingericht, men bouwde huizen, richtte paleizen op, en het huis des Heeren bleef onvoltooid. Er kwamen zware tijden, des Heeren hand kastijdde het baatzuchtige volk met zware bezoeken, maar het werd niet anders. Zo bleef het, totdat 16 jaren sedert het terugkeren naar Jeruzalem waren voorbijgegaan (536-520). In dit jaar trad onze profeet Haggai op, en van zelf blijkt uit deze tijdsomstandigheid de bedoeling zijner profetie.

Juist omdat de dag der nieuwe maan een feestdag was, op welken het volk van Jeruzalem tot Jehovah's altaar samenkwam en meerdere feestofferanden plaats vonden, wanneer daarom ook het godsdienstig bewustzijn was opgewekt, en het dubbel smartelijk moest worden gevoeld, dat de tempel van Jehova nog in puin lag, juist daarom komt op enen dag der nieuwe maan het woord van Jehova, dat tot wederopbouw van den tempel opwekt.

2. Alzo spreekt de HEERE der heirscharen, zeggende: Dit volk, waarvan Ik niet kan zeggen: Mijn volk, omdat het in dit opzicht niet als Mijn volk handelt, zegt, om zijne onverschilligheid door nietige uitvluchten te verontschuldigen: De rechte tijd is nog niet gekomen, de tijd, dat des HEEREN huis gebouwd worde.

3. En het woord des HEEREN geschiedde door den dienst van den Profeet Haggai, zeggende:

4. Gij zegt dat het ongunstige der tijdsomstandigheden, en de druk, onder welken gij leeft, niet toelaten Mijn huis op te bouwen. Maar is het voor ulieden, voor de rijken en voornamen onder u, wel de tijd, dat gij woont in uwe gewelfde, met kostbaar houtwerk aan de binnenste muren versierde, huizen, en daar een gemakkelijk en genotvol leven leidt, en zal dit huis, dat u het leven eerst waarlijk gezegend en rijk moest maken, woest zijn? 1)

1) Het volk had tot voorwendsel gekozen den druk der tijden, maar het wonen in prachtige paleizen was geen teken van druk, integendeel van burgerlijken welstand. Het volk uit Babel teruggekeerd, zag niet in het grote en onafscheidelijk verband tussen den tempel en de vervulling van Gods belofte. Het zorgde wel voor zichzelf, menende ook de Heere te kunnen dienen zonder tempel, maar de Heere komt het tegen. Hij laat een droogte komen, opdat het volk het zou verstaan, dat des Heeren ongenoegen was gaande gemaakt, door hun opzettelijk verzuim. En waar nu deze straf nog geen uitwerking had, daar zendt God Zijn Profeet, om de moedelozen op te beuren, maar ook de tragen van harte aan te zetten tot het vervullen van Gods wil, inzake den tempelbouw.

De Heere toont het ook hier, dat Hij Zijn volk niet vergeet, dat Hij ook nog over het eigengerechte volk gedachten des vredes heeft.

5. Nu dan, also zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uwe wegen 1). Vestigt uw oog eens nadenkend op uw handelen en op de gevolgen daarvan.

1) Hiermede komt de Profeet in den Naam des Heeren het volk tot nauwgezet zelfonderzoek aanzetten, opdat zij niet alleen zouden zien op hetgeen tegenwoordig was, maar ook op hetgeen achter lag. Het was toch de doorgaande geschiedenis van Israëls volk, dat als de Heere kwam met beproevingen, het was om der zonden wil, het alles in verband stond met het onderhouden of het verachten en verlaten van des Heeren dienst. En waar nu de Heere met de beproeving van grote droogte kwam, daar moest Israël letten op zijne wegen van ongehoorzaamheid, waarop de zagen des Heeren niet kon rusten, opdat het mocht komen tot het zoeken van des Heeren dienst en een gehoorzamen van Zijne Ordinantiën.

In vers 7 wordt dit nog ene herhaald.

6. Het is enkel onzegen en ongeluk, dat gij ondervonden hebt op uwe wegen, dat gij alleen op uzelf en niet op den Heere hebt gezien a). Gij zaait nu reeds sedert jaren veel, en gij brengt weinig in; gij eetvan het weinige, dat gij geoogst hebt, maar niet tot verzadiging, want het heeft gene voedingskracht in zich; gij drinkt van uwen weinigen wijn, maar niet tot dronken worden toe, gij wordt niet verkwikt en vrolijk van den drank; gij kleedt u, maar niet tot uwe verwarming, en wie loon ontvangt, de arbeider, hoe vlijtig hij ook werkt, kan toch niets verzamelen, die ontvangt dien loon in een doorgeboorden buidel (Lev. 26:26. Hos. 4:10. Micha 6:14).

a) Deut. 28:38.

Wij weten, dat God de mensen op beide wijzen straft: of Hij neemt zijnen zegen weg, terwijl de aarde dor en de hemel gesloten is, of er is ondanks den voorraad van vruchten gene kracht tot verzadiging, geen nut daarin. Dikwijls is het, dat de mensen genoeg oogsten tot levensonderhoud, en toch altijd honger lijden. Deze soort van wanzenen vertoont zich duidelijk, als God Zijne kracht van brood en wijn wegneemt, zodat spijs en drank gene sterkte geven.

7. Also zegt de HEERE der heirscharen: Stelt uw hart op uwe wegen, bedenkt of gij op die wegen wilt voortwandelen, of niet liever andere inslaan.

8. Klimt op het gebergte, en brengt hout aan, en bouwt dit huisdes Heeren weer op, en Ik zal een welgevallen daaraan, namelijk aan het door u gebouwde huis hebben. Ik zal het genadig aanzien, terwijl Ik, nu het in puin ligt, slechts met misnoegen het kan aanzien, en Ik zal verheerlijkt worden, Ik zal zijne heerlijkheid aan u openbaren, daar Ik aan uw land weer zegen zal geven, zegt de HEERE.

9. Alleen van het verwaarlozen van Gods huis komt de tegenspoed. Gij ziet om naar veel vrucht des velds, maar ziet, gij bekomt weinig, dat gij oogst, en als gij het in huis gebracht hebt, zo blaas Ik daarin, zodat het verdwijnt als kaf voor den wind, dat het als niets wordt. Waarom dat! spreekt de HEERE der heirscharen: om Mijns huizes wil 1), hetwelk woest is,

daar niemand van u zich daarom ook maar van zijne plaats beweegt, en dat gij loopt, elk voor zijn eigen huis.

1) Omtrent de grote betekenis van den tempel onder het Oude verbond merken wij op: Het genadeverbond, dat de God des hemels en der aarde met het tot Zijn bijzonder eigendom verkoren volk Israël heeft gesloten, maakte als zichtbaar onderpand voor de wezenlijke gemeenschap, waarin Jehova tot Israël getreden was, ene plaats nodig, waar de gemeenschap kon worden geoefend. Om die reden beval God dadelijk na het sluiten des verbonds aan den Sinaï; het bouwen van den tabernakel tot een heiligdom, waarin Hij als Verbondsgod in een zichtbaar symbool onder Zijn volk wilde wonen, en ten teken der vervulling dezer goddelijke toezegging, vervulde bij de inwijding van den tabernakel, zowel als van den in zijne plaats gekomen Salomonischen tempel de heerlijkheid van Jehova in ene wolk het voor Zijnen saamgebouwde heiligdom. Aan den tempel was tevens het bestaan van het Oude verbond of het rijk Gods in Israël vastgeknoopt. Met de verwoesting was het verbond gebroken, het voortbestaan van het rijk Gods opgeheven. Zou nu het gedurende de ballingschap opgeloste verbond vernieuwd, zou het rijk Gods in zijnen Oud-Testamentischen vorm weer hersteld worden, zo was de weer opbouw van den tempel de eerste en gewichtigste eis hiervoor, en het volk verplicht, den opbouw daarvan met allen ijver door te zetten, om daarvoor zijn gans en de bereidvaardigheid om de tijdelijke afgebrokene bondsgemeenschap weer aan te knopen, met der daad te betuigen. Had het volk dezen plicht vervuld, zo mocht het van de trouw des Heeren verwachten, dat ook Hij de vroegere betrekking van genade weer geheel zou restitueren en alle verbondsbeloften zou vervullen. Hierin ligt de betekenis van Haggai's reden, en zij troffen ook doel. (Ezra 6:14, 15).

10. Daarom onthouden zich de hemelen over u, dat er geen dauw 1) is, en het land onthoudt zijne vruchten.

1) Dit veroorzaakt juist het misgewas. Tussen den vroegen en laten regen valt er in Palestina geen druppel water. Maar de Heere God zendt dan den avonddauw, opdat de verschroeide aarde weer bevochtigd zou worden.

Hield God derhalve dezen dauw in, dan moest misgewas volgen.

Daarom vergelijkt zich de Heere ook elders bij den dauw, om Zijn geestelijk volk te verkwikken en te doen groeien.

11. Want Ik heb ene droogte geroepen over het land en over de bergen, en over het koren, en over den most, en over de olie, en over hetgeen de aardbodem zou voortbrengen; ook over de mensen, en over de beesten, en over allen arbeid der handen, zo als Ik u dat door Mozes heb bedreigd. (Lev. 25:19 v. Deut. 11:17; 28:23 v.)

12. Toen hoorde Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, en Jozua, de zoon van Jozadak, de hogepriester, en in 't algemeen al het overblijfsel des volks, al de teruggekeerden van Israël (Zach. 8:6) naar de stem van den HEERE hunnen God, en naar de woorden van den Profeet Haggai, welke hij gesproken had, gelijk als hem de HEERE, hun God, gezonden had; en het

volk zag zijne zonde tegen God in, erkende in de droogte een goddelijk gericht, en vreesde voor het aangezicht des HEEREN 1).

1) Dat is, zij hadden groten eerbied voor het goddelijk gezag en groten schrik voor den goddelijken toorn, en waren van degenen, die voor Gods Woord beefden. De oordelen, waaronder zij geweest waren, hoewel zeer streng, hadden niet vermocht, hen te doen vrezen voor den Heere, totdat Zijn Woord gezonden was om de bestellingen Zijner voorzienigheid te verklaren, toen vreesden zij, toen, wanneer zij hun zonden en de oorzaak der oordelen zagen, toen vreesden zij.

13. Toen sprak, om die boetvaardige stemming onder het volk te bevestigen, en tot het werk vruchtbaar te maken, Haggai, de bode des HEEREN (Mal. 2:7), in de boodschap des HEEREN, tot het volk, zeggende: Weest getroost, Ik ben met ulieden, en zal alle hindernissen, welke zich bij het bouwen van Mijn huis mogen opdoen, uit den weg ruimen, spreekt de HEERE.

1) Het woord hier door "bode" overgezet, is hetzelfde, dat elders "engel" is vertaald; daarom waren enige ouderen tot de wonderlijke mening gekomen, dat Haggai, Maleachi en Johannes de Doper gene werkelijke mensen waren, maar engelen, die in menselijke gedaante waren verschenen.

14. En de HEERE begon dadelijk de belofte te vervullen, en verwekte den geest van Zerubbabel, den zoon van Sealthiël, den vorst, of stadhouder van Juda, en den Geest van Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, enbovendien den Geest van het ganse overblijfsel des volks 1) van al de teruggekeerden uit de ballingschap. En zij kwamen, vervuld met vreugde, moed en kracht, en maakten het werk in het huis van den HEERE der heirscharen, hunnen God, en wel 23 dagen na de oproeping van Haggai, in welken tussentijd zij het verder bouwen aanraadden en voorbereidden.

1) De Heere God deed hen onder de prediking van Zijne oordelen niet terneergeslagen blijven, maar kwam ook met den Geest der opwekking, der verlevendiging. Eerst had Hij hen doen beven voor Zijne oordelen, nu wekt Hij hen op om Zijn Woord te gehoorzamen. De Heere breekt af en bouwt op, opdat Hij en Hij alleen de ere van Zijn werk zou krijgen.

HOOFDSTUK 2.

VOORZEGGING VAN DE HEERLIJKHEID DES TWEEDEN TEMPELS OM DE TOEKOMST VAN DEN MESSIAS.

1. En zij begonnen het werk op den vier en twintigsten dat der maand, in de zesde maand, in het tweede jaar van den koning Darius Hystaspes.

Dit vers is volgens de vulgata bij het tweede hoofdstuk gevoegd; het behoort echter zonder twijfel bij het bovenstaande vs. 14 van het eerste hoofdstuk, hetgeen daaruit blijkt, dat vs. 2 ene geheel andere tijdsbepaling heeft.

2.

II. Vs. 2-10. Als nu de tempelbouw zo ijverig werd voortgezet bemerkte men des te gevoeliger, hoezeer het aan toereikende middelen ontbrak, om den tempel waardig te versieren. Het grootste gedeelte van de inwoners des lands was arm, de rijken waren meer in den vreemde gebleven, en het aanbreken van den Messiaansen tijd, waarop men tegen het einde der ballingschap zo levendig had gehoopt, wilde nog steeds niet komen. Nu komt ten tweede male het woord des Heeren tot Haggai, en deze spreekt in ene tweede rede het volk moed in, daar het de verhouding van den nieuwen tempel tot den vroegeren voorstelt. Hij wijst op den tijd, dat de heerlijkheid des Heeren zich juist in dezen zo onsierlijken tempel zal openbaren, wanneer de vertroosting der heidenen zal verschijnen, en alle heidenen zich tot den Heere zullen bekeren, en tot dezen tempel zullen toestromen.

2. In de zevende maand, op den een en twintigsten der maand, d. i. op den 7den dag van het Loofhuttenfeest, en wel nadat het bouwen van den tempel nog gene maand begonnen was, geschiedde het woord des HEEREN ten 2den male door den dienst van den Profeet Haggai. Op dat hoge vreugdefeest, waarop Israël door talrijke offeranden zijnen dank voor de genadige leiding door de woestijn, zowel als voor den zegen van den volbrachten oogst moest brengen, kon de vergelijking van het gezegende en gelukkige verleden met het armzalige heden des volks droevige gedachten opwekken en twijfel verwekken; of de tijd was gekomen, om den tempel te bouwen, welke toch maar ene geringe tent zou worden. Om nu den pas opgewekten ijver voor het verder bouwen van des Heeren huis niet weer te laten verkouden, maar te sterken, sprak de Heere, zeggende:

3. Spreek nu tot Zerubbabel, den zoon van Sealthiël, den vorstof stadhouder van Juda en tot Josua, den zoon van Jozadak, den hogepriester, en tot het overblijfsel des volks dus tot de gehele gemeente, welke uit de ballingschap was teruggekeerd, zeggende:

4. Wie is nog onder ulieden overgebleven, die dit huis in zijne eerste heerlijkheid vóór zijne verwoesting vóór nu 68 jaren gezien heeft, en hoedanig ziet gij het nu? Is dit in zijne armoedige tegenover het vroegere niet als niets in uwe ogen 1), zodat gij daarover weent en treurt (vgl. Ezra 3:10 vv.).

1) Ongetwijfeld maakten velen ene vergelijking van dit gebouw met den kostelijken tempel van Salomo, en dan kon het niet anders, of, indien men bij de uitwendige omstandigheid bleef staan, indien men lette op de uiterlijke en innerlijke pracht van den vorigen en nu zag, het minder schone van den tweeden tempel, dan moest droefheid het harte vervullen, droefheid inzonderheid bij de echte kinderen Gods, dat de zonde en afval zulks had veroorzaakt. Maar opdat Israël verkwikt en bemoedigd zou worden, daarom komt de Heere God nu, door Zijn Profeet, Zijn volk een hart onder den riem steken, en roept het toe, dat Hij met hen is, ja, dat Zijn Verbond onverbrekkelijk is, en dat, gelijk Hij aan Zijn volk in de woestijn Zijn goeden Geest gaf, om hen te onderwijzen (Neh. 9:20), Hij nu ook met Zijn Geest in het midden van hen blijft, om hen te onderwijzen, te sterken en te bemoedigen. En immers, dan hadden zij genoeg. Laat dan de tempel minder schoon zijn, als God maar met Zijn Woord en Geest er in woont, dan zal het niet ontbreken aan de lieflijke verkwikkinge der ziele, waarnaar Gods volk dorst.

5. Doch nu, wees sterk, gij Zerubbabel! spreekt de HEERE; en wees sterk, gij Josua, zoon van Jozadak, hogepriester, en wees sterk, al gij volk des lands! spreekt de HEERE, en werkt moedig voort, want Ik ben met u, spreekt de HEERE der heirscharen (Hoofdst. 1:13).

6. Met het woord, dat Ik tot u spreek, in hetwelk Ik met ulieden een verbond gemaakt heb, als gij uit Egypte uittrokt, namelijk dat gij Mij een bijzonder volk zoudt zijn en Ik uw God (Ex. 19:5.), wat nog onveranderd vaststaat, zal Ik onder u zijn, enmet Mijnen Geest, staande in het midden van u. Mijn Geest, die vroeger in verband met Mijne beloften onder u werkte, zal alle hinderpalen ter zijde stellen, welke Mijn rijk van genade tegenwerken; vreest daarom niet, al is ook het heden niet gelijk gij uwe menselijke berekening hebt gemaakt. Ik zal door mijne almacht het woord Mijns verbonds vervullen en Mijnen tempel verheerlijken.

7. Want alzo zegt de HEERE der heirscharen: Nog eens een weinigtijds zal het zijn, en Ik zal nog eens, als toen Ik aan den Sinaï onder geweldige aardbeving Mijne Goddelijke wet openbaarde (Hab. 3:6), maar nog ontzettender de hemelen, en de aarde, en de zee, en het droge, de gehele wereld doen beven, zodat de ganse toestand der zichtbare schepping zal veranderen.

8. Ja Ik zal ook al de Heidenen, d. i. al de volken op aarde, door grote politieke omwentelingen (vs. 22) doen beven, zodat hun vroegere toestand zal eindigen, en de macht der heidenwereld zal worden gebroken en vernietigd, en zij zullen, ten gevolge van dien algemenen schok der gehele wereld, komen tot den wens aller Heidenen 1), het tempelgebouw en den waren godsdienst, en Ik zal alsdan dit huis, over welks armoede gij zo treurt en klaagt, en waarbij gij vergeet, dat ook daarin nog het Godsrijk onder u is afgeschaduwd, met heerlijkheid vervullen, zegt de HEERE der heirscharen 2) (Jes. 60:11).

1) Volgens andere vertaling: de kostbaarheden van alle heidenen zullen komen, zij zullen hun schatten als gaven tot Mijn huis brengen.

Opmerkelijk is deze plaats, omdat ook hier de heidenen, de volken buiten Israël, gesteld worden tot geroepen in het koninkrijk Gods en van Zijnen Gezalfden. De Beloofde aan

Israël was de Begeerde bij de heidenen. En het bevreesde ons niet, dat er ook bij de heidenen, ook zonder dat zij er zich duidelijk van bewust waren, een verlangen en ene begeerte bestond naar het heil; waarmee God Zijne trouw aan Israël en Zijne barmhartigheid aan de heidenen zou bewijzen; want ach, de gehele heidense wereld was te midden van hare diepte van zonde en ellende een zuchtend schepsel, dat met opgestoken hoofde wachtte op de openbaring der vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods. Neen, wij kunnen ons geen denkbeeld maken van hetgeen in de oude heidense wereld geleden is, en nog in de tegenwoordige heidense wereld geleden wordt. Bij deze vergeleken, zijn onze Christelijke staten gelukstaten. Bij de heidenen vindt men veel kracht en weinig liefde, veel genot en weinig geluk. Tegen één rijke vindt men er duizende armen, of juist gezegd: tegen één verdrukker vindt men duizende verdrukten, en het zuchten van deze laatsten roept dag en nacht tot God om verlossing. Doch wat baat hun ene bloot tijdelijke verlossing, hoe gewenst ook: deze wordt hun ten laatste van zelf in het graf gegeven. Daar houden de bozen op van beroering, en daar rusten de vermoeiden van kracht; dñr zijn de gebondenen te zamen in rust; zij horen de stem der drijvers niet. De kleine en de grote is dñr, en de knecht vrij van zijn heer! Zij moeten ene eeuwige verlossing hebben, zij moeten Christus hebben; o dat wij hun die brengen! Dat hun onuitsprekelijke ellende ons de duizendvoudige roepstem zij van den Macedonischen man: "Komt over en helpt ons!" Christenen waarom bouwt gij uwe eigene huizen zo schoon, en laat gij des Heeren huis zo woest liggen, waarom besteedt gij zoveel geld aan uwe klederen, aan uwe maaltijden, aan uwe uitspanningen en hebt gij zo weinig geld over voor het heil van onsterfelijke zielen! Bedenkt, thans is het de tijd der zending, en nog kunt gij er aan mede arbeiden, maar in den dood is er geen arbeid meer; daar rust men als God, of lijdt men als de Boze.

2) Zo verheft God het kleine. Salomo's tempel was heerlijk, maar wet bevatte hij? Enkel schaduwen. Maar het tempeltje van Zerubbabel zou den Heere der heerlijkheid zelf ontvangen, met Zijne genade en met Zijnen Geest. De Messias zelf zou daarin lichamelijk verschijnen, en daarin prediken. Nochtans sloot dat ook den letterlijken zin niet uit, want door Herodes werd deze laatste tempel zo heerlijk verbouwd, als in dien trant zelfs Salomo's tempel niet was. Zo is meermalen datgene, wat wij verwachten en niet komt, het kleine; en hetgeen wij niet verwachten, maar komt, het grote. Toen de teruggekeerden uit Babel den tempel wilden herbouwen, boden de Samaritanen den Joden aan hen hierin te helpen. Op dezelfde wijze zeggen nu de ongelovigen tot de gelovige Protestanten: komt laat ons nu alle verschillen vergeten en als één man staan tegen den gemeenschappelijken vijand: de Roomschen. Doch de Joden waren van een ander gevoelen en zeiden: Wij mogen zelfs niet van deze goede zaak een gemeenzame zaak met u maken. Doch dit was dan nu ook het begin van den strijd over den tempel. Later ontbrandde nog een feller strijd over den tempel, over zijne ontheiliging door Antiochus Epifanes, de strijd namelijk der Makkabeën. Daarna heeft Rome, aan welke de Makkabeën den meesten steun hadden, eerst Israël afhankelijk gemaakt, toen onderdrukt en ten laatste geheel verslagen. Zo was dan de Zerubbabelse tempel als het ware het middelpunt van een voortgezette strijd, totdat de Romeinen hem verwoestten; en toch was er aan dien tempel vrede beloofd. Dit was nu ene grote teleurstelling voor dezulken, die deze belofte in een lageren zin opvatteden; maar ene heerlijke verrassing voor hen, die in Christus zelf den vrede Gods op aarde en in den tempel aanschouwden. Met Hem zou ook eenmaal de algemene vrede komen.

Gezegende hoop! gelukkige verwachting! Heidenen, die onkundig waren van het Evangelie, zullen weldra beginnen daaraan te geloven; woestijnen, waar nimmer ene bloem tierde, zullen bloeien gelijk de roos; oceanen op wier watervlak nimmer een gebed of psalmtoon werd gehoord, zullen weldra van den lof des Konings aller koningen, weergalmen. Huizen die gene godsdienstoefening, en harten, die gene liefde kennen, zullen niet langer daarvan vervreemd zijn; waarheden zullen bekend worden en vreugde zal zich vermenigvuldigen, even als op een kouden winteravond ster bij ster aan het uitspansel fonkelt, totdat al de hemelen des Heeren prijs en eer vermelden. Want voor een distel zal een denneboom, en voor een doorn een mirtenboom opgaan, en het zal den Heere tot een eeuwig teken zijn, dat niet zal uitgeroeid worden. De dag komt, waarop dit zal geschieden; wanneer?

9. Dat kan Ik doen; want Mijne is het zilver en Mijne is het goud 1), en alle goederen, welke de Heidenen bezitten, en Ik kan ze bewegen hun schatten aan te brengen tot verheerlijking van Mijn rijk, spreekt de Heere der heirscharen.

1) Het mag Gods volk en hun noden tot voldoening verstrekken, wanneer zij overwegen, dat God alles, wat hun ontbreekt, op Zijn bevel geeft, en dat Hij het hun niet onthouden zou, ten ware Hij zag, dat zulk ene bedoeling ten hunnen nutte was, gelijk hier dan ook de Joden, in hun verzoeking van armoede, hiermede te gemoet worden gekomen.

10. De heerlijkheid van dit laatste huis (liever de laatste heerlijkheid van dit huis), dat door Zerubbabel gebouwd is, en dat toch eigenlijk door alle tijden heen steeds een en hetzelfde huis des Heeren, de afschaduwing van Mijn rijk geweest is, zal groter worden, dan van het eerste, dan zal van den Salomonischen tempel, zegt de HEERE der heirscharen; en in deze plaats zal Ik vrede geven, in de eerste plaats uitwendigen vrede, welke tot een geestelijke worden zal, spreekt de HEERE der heirscharen.

Als de Heere, die de Engel des Verbonds bleef, niet alleen met Goddelijke tekenen en wonderen op aarde zou verschijnen, maar ook als overwinnaar van dood en hel in den hemel zou binnentreden, als de Geest uit de hoogte op den Pinksterdag zou worden uitgestort, de Mozaïsche bedeling afgeschaft, geheel de wereld door het Evangelie in beweging gebracht, en Jeruzalem met den tempel door de Romeinen verwoest, dan zouden de heidenen tot den geestelijken tempel Gods ter aanbidding toevloeien, en delen in den zegen van Hem, die de wens der heidenen was, dewijl Hij ook voor de volken der aarde was beloofd (Gen. 22:18). Dat zou Hij doen, wiens al het goud en zilver dezer aarde is, en die alle middelen in Zijne hand heeft. Immers was het in den raad Gods bepaald, dat niettegenstaande het gemis van de Schechina in den tweeden tempel, de heerlijkheid Gods zich in dezen groter zou vertonen, dan in den eersten, terwijl de Messias, Gods eigen Zoon en evenbeeld, in wien de heerlijkheid des Heeren alleszins zou blijikbaar zijn, daarin verschijnen zou, en van daar den vrede voor de aarde verkondigen. Dat was de krachtigste aanmoediging, het heerlijkste verschietsel, en als wij dan de volkomen vervulling daarvan in Jezus Christus, onzen Heere, aanschouwen, als wij dien tweeden tempel sinds lang door de Romeinen zien verwoest, en het Evangelie door vele heidenen is aangenomen, dan worden wij in het geloof, dat Jezus is de Christus en de heerlijkheid Gods, versterkt, op onze uitnemende voorrechten onder den nieuwen dag gewezen, aan dat onvergankelijk koninkrijk, dat eeuwig duren zal, verbonden, om aan den

geestelijken Godstempel te bouwen, op dat ongeschapen Woord Gods, dien Engel des Verbonds, steeds te zien, en door de inwoning des H. Geestes Gods en den Vader de heerlijkheid en ere te geven.

Reeds dadelijk na Haggai's tijden begon die beroering van alle volken, die hij profeteerde, die beroering, welke door alle tijden heenging en in het laatste oordeel uitliep. "Onder Darius Hystaspes stond het Perzische rijk nog op het toppunt van zijne macht, maar het begon reeds onder zijn opvolger Xerxes geschokt te worden; dat kwam bij den oorlog tegen Griekenland duidelijk aan den dag. Dat de tijd van deze wereldmacht spoedig vervuld zou zijn, kon toen reeds worden vermoed, en door Alexanders snelle veroveringen kwam dat voorgevoel tot vervulling. Ook zijne macht, schijnbaar voor de eeuwigheid bestemd, bezweek spoedig onder het lot van het tijdelijke. De beide machtigste rijken, die uit de monarchie van Alexander ontstonden, het Syrische en Egyptische, stonden wederkerig tegen elkaar over. Nu kwamen de Romeinen aan de wereldheerschappij, maar terzelfder tijd, dat zij op het toppunt hunner gerustheid schenen te zijn, was hun vermindering reeds verre voortgegaan. Ook met de komst van Christus en de vestiging der Christelijke kerk bereikten deze schokken der heidenen, door welke hun kracht gebroken, en de oplossing van het heidendom en de anti-goddelijke wereldmacht werd teweeggebracht, nog hun einde niet, maar evenals het wereldrijk naast het door Christus op aarde gestichte hemelrijk in stand blijft tot aan de wereldkomst van onzen Heer ten gerichte, zo duurt ook het schudden der heidenen en der koninkrijken der volken zo lang voort totdat alle macht, welke zich tegen den almachtigen God en Zijnen Christus verheft, zal zijn gebroken, en de door de zonde der mensen bedorvene, en om hunnentwil der vergankelijkheid onderworpen wereld zal ten ondergaan, en de nieuwe hemel en de nieuwe aarde zal worden gesticht, in welke gerechtigheid woont, en welke wij verwachten (2 Petr. 3:12 v.)

Bij dit ineensstorten van den tegenwoordigen wereldtoestand, bij den ondergang van hemel en aarde zal vervolgens door Haggai's voorspelling en als laatste doel dadelijk bij het begin genoemde schokking van de wereld door aardbeving en wonderbare tekenen aan den hemel ook geheel worden vervuld, nadat die in verband met die grote volksbewegingen en bij den dood van Christus reeds bij wijze van voorbeeld vervuld is.

Met dit door die bewegingen der volken toenemend verval van het heidendom en van zijne macht nam tevens het verlangen der volken naar den levenden God, dien zij door Israëls verstrooiing hadden leren kennen, toe, zodat zich velen van hen aan het Jodendom aansloten, anderen, zoals ook Artaxerxes en zijne raadslieden, geschenken en gaven voor den tempel brachten, of op andere wijze hun verering voor den tempel te Jeruzalem betoonden (Ezra 7:15 vv. 6:6-10). Reeds deze uitwendige verheerlijking van den tempel door de schatten der heidenen was een voorspel voor de eigenlijke vervulling der belofte van Haggai, welke met Christus en Zijne oprichting van den waren niet met mensenheden gebouwen tempel Gods, van het ware door den tempel van Zerubbabel afgeschaduwde rijk Gods, tot werkelijkheid kwam. Deze verheerlijking van het huis Gods is door de uitbreiding van het rijk Gods onder de heidenen, die hun zichtbare en geestelijke schatten tot Zijne verheerlijking aanbrachten, voortgezet, en zal aan het einde van den loop dezer wereld in de stichting van het nieuwe Jeruzalem op de aarde na den val van alle Gode vijandige wereldmachten worden voltooid:

"In deze heilige stad, waarin de heerlijkheid Gods, maar geen tempel meer zal zijn, zullen de koningen der aarde hun schatten voeren, en de zalige heidenen zullen in haar wandelen (Openb. 21:10 vv. 22 vv.). Zo omdat ook deze voorzegging van Haggai de gehele ontwikkeling van het rijk Gods tot aan het einde. In dienzelfden zin heeft ook Hebr. 12:26 v. onze plaats verstaan.

Wat vrede kon bij den vrede halen, in de volheid des tijds hier vermenigvuldigd aan talloze heilbegerige scharen, door de woorden en daden van den Heere en Zijne getrouwe getuigen? Wie ondervonden de vervulling dezer Godsspraak zo krachtig, als de drie duizend op den eersten Christen-Pinksterdag, die hier het bevredigend antwoord hoorden op de ontruste vraag der boetvaardigheid: "wat zullen wij doen, mannen broeders?" In zeker opzicht loopt de vervulling zelf nog door, voor zover het geestelijk Godsgebouw, waarin God Zijne vrede aan alle gelovigen schenkt, de voortzetting en volmaking van den reeds verdwenen tempel mag heten. Ja, wie zou beweren, dat thans reeds ten volle geschied is, wat hier wordt beloofd: dat alle aardse macht en heerlijkheid is ten offer gebracht aan den dienst en de verering van God, en dat al de heidenen reeds den weldadigen schok hebben gevoeld, die ontwaken doet uit den sluimer der zonden?

Is Hij de Jehova, de Onveranderlijke, Almachtige en Algenoegzame, een vurige muur rondom ons, wat zou ons dan verontrusten of schaden kunnen? Wil Hij zelf, als de Drie-eenige verbondsgod, tot heerlijkheid in het midden Zijner gemeente wezen, en also Zijne heerlijkheid, de luister Zijner volmaaktheden, op het uitnemendst onder ons tonen, dan ontbreekt ons noch licht of leven, noch troost of kracht. En indien de Heere overeenkomstig die zelfde heerlijkheid, die Hij over Zijn gunstvolk brengt en naar welke Hij uitdrukkelijk verklaart, dat Hij ze bewaakt als den appel van Zijn oog, Zijne kerk ook tegen hare vijanden beveiligen wil, en dat zo sterk bevestigt (vs. 8, 9), dan kan men op God zelven, op Zijne bekende volmaaktheden, op het woord Zijner belofte aangaan en rekening maken, en die hoop zal nooit beschamen.

11.

III. VS. 11-20. Nadat door deze zo grote belofte alle moedeloosheid en treurigheid des volks bij den verderen bouw des tempels was weggenomen, kwam weer het bevel des Heeren tot Haggai om in ene derde rede het volk eerst nog eens recht duidelijk te maken, dat de tot hertoe ondervonden tegenspoed in het land alleen het gevolg zijner nalatigheid in het opbouwen van den tempel geweest was, en het also de spoedige wederkering van den zegen des Heeren te verkondigen, en het daardoor in zijne trouw te bevestigen.

11. Op den vier en twintigsten dag der negende maand Kislev, ongeveer van het midden van November tot het midden van December juist drie maanden na het weer aanvangen van den tempelbouw, nadat het uitzaaien der wintervruchten was geëindigd en in de grotere of geringere menigte van den vroegen regen in den herfst de zegen Gods kon worden erkend, in het tweede jaar van Darius, geschiedde het woord des HEEREN ten derden male door den dienst van den Profeet Haggai, zeggende:

12. Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Vraag nu toch den priesters de wet, om oplossing volgens de wet, en maak volgens hun eigene verklaring het volk nog eens recht duidelijk, dat het zich door zijne zonde dat misgewas als straf heeft op den hals gehaald, vraagt den Profeet, zeggende:

13. Ziet iemand draagt heilig vlees van offerdieren in de slip van zijn kleed, en hij raakt met zijne slip, die door het heilige vlees is heilig geworden (Lev. 6:20) aan het brood, aan het moes, of aan den wijn, of aan de olie, of aan enige spijs, zal het heilig worden door de aanraking? En de priesters antwoordden en zeiden: Neen.

14. En Haggai zei verder: indien iemand die onrein is, door het aanraken van een dood lichaam (Num. 6:6. Lev. 21:11) iets van die bovengenoemde dingen aanroert, zal het onrein worden? En de priesters antwoordden en zeiden: Het zal onrein worden, want volgens Num. 19:22 maakt de door aanraking van het dode verontreinigde alles onrein, wat hij aanroert

15. Toen antwoordde Haggai, deze voorbeelden toepassende op het volk en zijne verhouding tot den Heere, en zei: Alzo, gelijk de man, die in zijn kleed het heilige draagt, en gelijk hij, die door enen dode onrein is geworden, is dit volk, en alzo is deze natie voor Mijn aangezicht, spreekt de HEERE. Het heiligdom van Mijnen tempel, dat zij in hun land, als in een slip van hun kleed dragen, maakt wel het land, maar niet alles wat daarin groeit, heilig en gezegend; de tegenspoed welke tot hiertoe op de vruchten van het heilige land lag, komt dus door hun eigene onreinheid en zonde, welke zij door hun onverschilligheid omtrent Mijn huis op zich hebben geladen. Deze verbreidt zich als een vloek over alles, en alzo is al het werk hunner handen, en ook wat zij daar offeren op het brandofferaltaar, wat door hen dadelijk na het terugkeren uit de ballingschap gebouwd is, dat is onrein 1) en vervloekt.

1) De bedoeling der vraag en de toepassing is duidelijk. Israël meende dat hun offer op het altaar hen zou heiligen, al bouwden zij den tempel niet, en verachtten aldoor de ordinantiën Gods. De vloek Gods bleef er om op hen rusten, zodat de Heere dan ook niet spreekt van mijn volk en mijn natie, maar van dit volk en van deze natie.

Eerst dan, als zij weer zouden wandelen naar de rechten en inzettingen Gods, en daarom ook weer den tempel gereed zouden hebben, dan zou de Heere hen ook weer de verbondszegeningen deelachtig maken, maar tot zolang zou de Heere met hen in tegenheden wandelen.

16. En nu stelt er toch eens ulieder hart op, van dezen dag af en opwaarts, en te voren, eer er steen op steen gelegd werd aan den tempel des HEEREN, heden voor 3 maanden.

17. Eer die dingen geschiedden, kwam iemand tot den korenhoop, die naar zijne mening van twintig malen zou zijn, zo waren er bij het uitdorsen maar tien; komende tot den wijnbak om vijftig maten van de pers te scheppen, zo als men meende, zo waren er maar twintig.

18. Ik, de Heere, sloeg ulieden in Mijnen toorn met brandkoren, met honingdauw (Amos 4:9), en met hagel, die uwe wijnstokken in stukken sloeg, en a), al het werk uwer handen

beschadigde; en gij keert u niet tot Mij, en wildet de ware oorzaak van den tegenspoed niet erkennen, spreekt de HEERE.

a) Hagg. 1:11.

Hoe vernielend is de hagel op het te velde staande koren. Het kostbare graan wordt er door op den grond gelegd. Hoe dankbaar behoren wij te zijn, wanneer onze oogst voor zulk ene vreselijke ramp bewaard blijft! Laat ons den Heere dankzegging toebrengen! Doch er zijn van die stille, geheimzinnige verwoesters, die vaak meer te vrezen zijn, als de roest, brand en honingdauw. Deze veranderen den korenaar in roest, en doen hem rotten, en de mens is zo geheel onmachtig daar iets tegen te doen, dat de landman gedrongen wordt uit te roepen: dat is de vinger van God. Ontelbare kleine oorzaken doen het kwaad, en ware het niet door Gods goedheid, de bereider van het zwarte paard zo spoedig honger over het land brengen. Oneindige ontferming bewaart het voedsel voor den mens; maar wanneer wij zien op de menigte vijanden, die den oogst zoeken te vernielen, dan erkennen wij de wijsheid der bede: Geef ons heden ons dagelijks brood. De vloek is daarbuiten, dus hebben wij gedurig behoefte aan den zegen. Roest en honingdauw in 't koren zijn bestraffingen van boven, waar naar de mens moet leren luisteren, als naar Hem, die ze toezendt. In 't geestelijke is de honingdauw geen ongewoon kwaad. Wanneer ons werk het meest belovend schijnt te zijn, dan verschijnt dit bederf. Wij verwachten veel bekeringen, en ziet ene algemene loomheid, grote wereldgezindheid, of ene treurige verharding des harten openbaart zich! Het zijn gene openlijke zonden van hen, aan wie wij arbeiden, maar het is gebrek aan oprechtheid en beslistheid, dat onze hoop zo droevig teleurstelt. Wij leren hieruit onze afhankelijkheid van den Heere, en hoe nodig het is te bidden, dat er geen kwaad aan ons werk geschiede. Geestelijke hoogmoed of traagheid kunnen zo spoedig het gevreesde bederf over ons brengen; alleen de Heere des oogstes kan het afwenden. Honingdauw kan zelfs onze harten aantasten en onze gebeden en godsdienst oefeningen verkoelen. Moge het den groten Heere des oogstes behagen, zulk een vreselijk kwaad van ons af te wenden. Schijn, gezegende Zon der gerechtigheid, en drijf het verderf heen! .

19. Stelt er toch uw hart op, van dezen dag af en opwaarts, verder in de toekomst; van den vier en twintigsten dag der negende maand af, van den dag af zal u, die des Heeren woord nu hebt gehoord, en die Zijn huis weer zijt beginnen te bouwen, des Heeren zegen ten deel worden. Opdat gij echter die genadige belofte voor de toekomst recht op prijs moogt stellen, zo wendt vooraf uwe blikken nog eens op den treurigen toestand in de vroegere dagen tot het terugkeren uit de ballingschap, volgens toestemming van den koning Cyrus, als het fundament aan den tempel des HEEREN is gelegd geworden, afgezien van de weinige weken, in welke aan den tempel tot aan het begin van het werk, als ook van de 3 maanden, in welke nu weer aan dezen is gebouwd, stelt er toch eens uitdrukkelijk uw hart op; let op al den tegenspoed, die over u sedert dien gansen tijd kwam.

20. Is er nog zaad, of koren, dat gij in dien tijd oogstet, in de schuur? Is het niet integendeel tot het laatste korreltje verteerd, omdat er zo weinig was? Zelfs tot den wijnstok, en den vijgeboom, en den granaatappelboom, en den olijfboom, die niet gedragen heeft, die zal Ik van dezen dag, den 24sten (vs. 19) af weer zegenen,

1) zodat er weer vruchtbare tijden komen en velden en bomen weer vruchten zullen dragen.

1) Merkt hieraan, wanneer wij een geweten beginnen te maken van onze plicht omtrent God, mogen wij Zijn zegen verwachten, en deze boom des levens is zo kenbaar aan zijne vruchten, dat iemand, bijna op een dag een merkbare keer in Gods Voorzienigheid zal kunnen onderscheiden ten voordele dergenen, die in den weg van hun plicht wederkeren, zodat zij en anderen mogen zeggen, voor dezen dag zijn zij gezegend.

21.

IV. Vs. 21-24. In zijne vierde rede, welke hem de Heere nog dien zelfden dag openbaarde, wendt zich de Profeet tot Zerubbabel, den vertegenwoordiger van het Davidische Koningshuis, en bevestigt hem de beloften des Heeren aan David, dat zijn koningschap zal worden bewaard en in stand gehouden ook door de stormen heen, welke de wereldmacht zullen doen ineen storten.

21. Het woord des HEEREN nu geschiedde ten tweeden maal tot Haggai, op dienzelfden dag (vs. 9) den vier en twintigsten der maand, zeggende:

22. Spreek tot Zerubbabel, den vorst van Juda (Ezra 1:3), den stadhouder van den koning van Perzië, in wien als den zoon van Sealthiël en nakomeling van David, het koningschap van David in zijne vernedering onder het koninkrijk van de wereldmacht vertegenwoordigd en onderhouden wordt, zeggende: Ik zal, zo als Ik boven (vs. 7 v.) gezegd heb, de hemelen en de aarde bewegen.

22. Spreek tot Zerubbabel, den vorst van Juda (Ezra 1:3), den stadhouder van den koning van Perzië, in wien als den zoon van Sealthiël en nakomeling van David, het koningschap van David in zijne vernedering onder het koninkrijk van de wereldmacht vertegenwoordigd en onderhouden wordt, zeggende: Ik zal, zo als Ik boven (vs. 7 v.) gezegd heb, de hemelen en de aarde bewegen.

24. Te dien dage, als de heerschappij der heidenen also in de wereld ineenstort, spreekt de HEERE der heirscharen, zal Ik u nemen, o Zerubbabel, gij zoon van Sealthiël, en daardoor zoon en erfgenaam van David, Mijn knecht, dien Ik tot Mijnen bijzonderen dienst genomen heb, om het eeuwige koningschap van David ook in de vernedering te dragen, spreekt de HEERE, en Ik zal u, het in u bewaarde en vertegenwoordigde koningschap van David, stellen als een zegelring, dien men steeds bij zich draagt en als een kostbaar eigendom bewaart (Jes. 22:24. Hoogl. 8:6). Als alle rijken te gronde gaan zal Ik Davids rijk en troon niet verwerpen, maar met Mij op 't nauwst verbinden en eeuwig onderhouden; want u, namelijk David en zijn koningschap, waarvan Gij nu de vertegenwoordiger zijt, heb Ik van eeuwigheid verkoren, en Mijne beloften aan David gegeven, zullen niet te niet gaan, spreekt de HEERE der heirscharen.

Met deze woorden wordt de Messiaanse belofte, die aan David gegeven was, onder zijne nakomelingen op Zerubbabel en diens geslacht overgedragen, en zal aan hem op dezelfde

wijze worden vervuld, als de aan David gegevene belofte, dat God hem tot den hoogsten onder de koningen op aarde zal maken (Ps. 89:28). Het spreekt van zelf, dat de belofte niet op den persoon van Zerubbabel als zodanig betrekking heeft, maar op zijn ambt; want de val van alle koninkrijken, na welken dat eerst zal worden vervuld, was in een enkelen menschenleeftijd niet te verwachten. De vervulling van deze belofte heeft haar toppunt in Jezus Christus, den Zoon van David en nakomeling van Zerubbabel (Matth. 1:12. Luk. 3:27), waarin Zerubbabel tot zegelring van Jehova is gemaakt. Jezus Christus heeft het rijk van Zijnen vader David weer opgericht, en aan Zijne koninkrijk zal geen einde zijn (Luk. 1:32 vv.). Moge het ook nu nog door de macht van de koninkrijken der heidenen gedrukt en diep vernederd voorkomen, zo zal het toch nooit verwoest en vernietigd worden, maar zal nog al die koninkrijken vermalen en verwoesten, en zal zelf eeuwig bestaan (Dan. 2:44. Hebr. 12:28. 1 Kor. 15:24

Jechonia was als een zegelring geweest aan de rechterhand Gods, maar God had hem afgezet. En nu had God Zerubbabel in diens plaats gesteld.

De uitdrukking dient, om aan te geven, dat deze in de ogen Gods dierbaar was, maar ook dat zijn geslacht zou voortduren, totdat de Messias uit hetzelfde zou voortkomen, die bij uitnemendheid was de zegelring van Gods rechterhand.

Zerubbabel is hier dan ook de type van den Christus Gods.

SLOTWOORD OP DEN PROFEET HAGGAI.

Gelijk Zefanja de rij der Profeten vóór de ballingschap sluit, zo opent Haggai die der Profeten na de ballingschap.

Wie hij was, toen hij door God tot Profeet geroepen werd, en uit welk geslacht, is ons niet bekend.

Of hij nog den tempel van Salomo in diens heerlijkheid gekend heeft, wordt wel door sommigen beweerd, maar is ook niet te bewijzen.

Hij trad op in de dagen van Darius Hystaspes, en onder een volk, hetwelk lauw was geworden voor den zuiveren en wettigen dienst des Heeren. Onder een volk, hetwelk zich reeds begon te verliezen in een eigengerechten wandel, zodat het meende, dat, indien het naar eigen inzichten de wet vervulde, het genoeg deed.

Hierom zendt God, de Heere, hem, om zijne tijdgenoten te bepalen bij het feit, dat alleen in volkomen terugkeer tot de rechten en inzettingen des Heeren vrede en welvaart is te vinden.

Om het volk het aan te zeggen, dat de Heere niet met een halven dienst te vreden is, dat Hij volkomen wenst gediend te worden.

Zijn woord, onder de machtige werking des Heeren zelven, heeft invloed, en de Profeet mag het aanschouwen, dat het volk gans gewillig gemaakt is, om den Heere de eer Zijns Naams te geven, door den tempel te herstellen.

En waar dit plaats grijpt, daar wordt hij ook verwaardigd, om heraut te zijn van dagen van zegen, na dagen van druk, ja, van de heerlijkheid, die in den Messias geopenbaard zal worden, van wien Zerubbabel het voorbeeld is.